

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, plača za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbe brez listodobne vplačila naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petersborskega petlit-vrata po 12 h, če se oglasilo tiska enkrat, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Knafovih ulicah št. 5, tu sicer uredništvo v I. nadstropju, upravnništvo pa v pritličju. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Škofova znanost.

Začetkom letošnjega leta je akademsko društvo »Prosveta« v ljubljanskem »Mestnem domu« priredilo javno predavanje, na katerem je mlad, a jako nadarjen znanstvenik gospod Pavel Grošelj v poljudni, a lepi obliki rekapituliral to, kar je neodvisna znanost dognala glede postanka sveta. Novega ni gosp. Grošelj ničesar povedal. Izobražencem je vse to, kar je navedel, bilo že znano, saj je, kakor rečeno, podal samo rezultate znanstvenega delovanja mnogo tisoč znamenitih strokovnjakov, ki so tekom stoletij po napornem raziskavanju prišli do dotičnih zaključkov. G. Grošelj je znal svoje predavanje tako lepo prirediti, je znal tako spretno zbrati vse dokaze, kar jih ima znanost za svoje nauke, da se je vse razveselilo njegovega predavanja. »Slovenec« ga je seveda napadal, surovo, kakor je že njegova navada, ali ti napadi niso nikogar premotili, prav ker je vsakdo vedel, da je g. Grošelj rekapituliral to, kar uče prve avtoritete, kar se uči na vseh visokih šolah, koder se goji prava znanost in se uči celo na srednjih šolah.

Zdaj je proti moderni znanosti vzdignil svoj bridki meč ljubljanski knezoškof g. dr. Anton Bonaventura Jeglič. Ni mu zadostovalo, kar so proti moderni znanosti pisali njegovi duhovniki v »Slovenca«, menda ker so mu v »Slovenskem Narodu« priobčeni odgovori pokazali, da »Slovenčev« duhovniki v znanstvenih rešbah niso zmožni za uspešno polemiko, in zato se je zdaj sam oglašil s posebno brošuro proti Grošljevemu predavanju.

»Ali Boga stvarnika resni treba?« To je naslov te škofove brošure, ki je posvečena »omikanim slovenskim krogom, posebno onim v Ljubljani.« Uvažujoč splošno nezaupnost proti li-

teraričnim izdelkom, ki izidejo v »Katoliški tiskarni«, ni škof čakal, da si ljudje njegovo brošuro kupijo, marveč je bil tako prijazen in jo je gratis razposlal po hišah ter vsaki brošuri priložil svojo vizitnico. To je, ki bi se v drugačnih razmerah gotovo smatralo za pozornost. Pri naših razmerah pa se je po vsi pravici tolmačilo kot usiljivost in splošno se je ugibalo, ali bi ne kazalo škofu vrniti njegove brošure s vljudnim pismom, naj rajši napravi red med svojo razuzdano duhovščino, kakor da skuša omikane kroge prepričati, da prvi učenjaki na svetu ničesar ne vedo.

Prečitali smo škofovo brošuro prav pazljivo in priznati moramo, da smo strmeli nad neskončno naivnostjo, s katero se je lotil gosp. knezoškof znanstvenega boja.

Že način škofove polemike mora vsakemu izzvati rahel smev. Na predavanju je bilo mnogo občinstva, mnogo dam in burno se je ploskalo. Škof piše z ozirom na to: »Predavanja so bila v zmislu bogotajstva in izbrano ljubljansko občinstvo ploska. Kaj to pomeni? Zares to, kar piše »Naroda«: »da so se poslušalci strinjali s govornikovimi zaključnimi besedami. Boga so odstavili!« Da li se je večina zavedala, kaj burno ploskanje pomeni? To ploskanje me je neizrekljivo zapeklo in mi pero v roke potisnilo.« In na drugem mestu piše škof: »Kakor vidim iz »Naroda«, se je v »Mestnem domu« tudi o človeku govorilo, in sicer v zmislu, da je on le najbolj razvita žival. Moj Bog, ali se je tudi tem trditvam ploskalo? Ali so se te trditve znanstveno dokazale? Sre me boli, ko se moram kot duhovni pastir tudi olikanih krogov, iti boriti za čast in dostojanstvo naše človeške nature, za čast in visokost našega rodu.« Ali g. knezoškof nima občutka, da s takimi mistijonarskimi frazami vzbuja samo ironijo?

V znanstvenem oziru si je gosp.

knezoškof delo prav lahko napravil. Zanj je popolnoma dognano in dokazano, da obsega biblija vso resnico, da je resnica samo v bibliji in nikjer drugod in da je vse zmeta in laž, kar se ne ujema s to staro židovsko tradicijo. Taka polemika je jako lahka, ali prepričevalna ni in zato smo odložili škofovo brošuro z zavestjo, da je škof brez uspeha študiral različne spise katoliških psevdoznanstvenikov proti moderni vedi. Kdor izhaja z napačnega stališča, ne more ničesar dokazati.

Prepuščamo znanstvenikom, da odgovore škofu stvarno, če se jim to sploh zdi primerno. Škofu le povemo, da njegova brošura ni med ljubljanskimi omikanci napravila prav nobene vtisa, nego jih le novič prepričala, da je škof, milo rečeno, skrajno enostranski mož in pri tem še precej borniran, zakaj samo borniranost more narekovati trditve, da je greh hoditi k takim predavanjem, kakor je bilo Grošljevo, da ljudje s tem večnost svojo izpostavljajo največji nevarnosti itd. Zakaj ni škof še rekel, da bodo vsi tisti, ki so bili pri predavanju, morali na sodni dan lizati mačjo kri? To bi se bilo popolnoma ujemalo s tonom njegove brošure.

Gospod knezoškof pravi v svoji brošuri, da je on tudi duhovni pastir omikanih krogov. Doselej ni tega nikdar pokazal. Doselej je po svojih duhovnikih omikane kroge samo preganjal, zasmehoval in zasramoval in proti njim ščuval neomikano maso. Čemu se zdaj obrača do omikancev? Ako zato, ker mu že teče voda v grlo, povemo, da se je spomnil svojih dolžnosti — prepozno.

Vojna na Daljnem Vstoku. Operacije proti ruskemu levemu krilu v bitki pri Mukdenu.

Reuterjev urad priobčuje zanimivo poročilo o japonskih operacijah proti ruskemu levemu krilu

Iz tega poročila posnemamo:

Armada generala Oku je imela nalogo z početni boj proti onim ruskim vojem, ki so ščitili umikanje ostale ruske armade, dočim je Nogi dobil povelje, da zastopi Rusom umikanje.

Nogijevi voji so sprva brez posebnih težkoč izvršili svojo nalogo in razdejali železniško progo severno od Mukdena. Kasneje pa so jih umikajoči Rusi napadli z veliko premočjo in jih prisilili, da so se umaknili.

Istočasno se je Oku boril z vso ljutostjo proti ruskim vojem, ki so se nahajali v močno utrjenih pozicijah med reko Hun in železniško progo.

Kritičen trenotek je nastopil v noči 8. t. m., ko je Nogi prosil generala Oku pomoči, da bi mogel odoliti obupnim napadom ruske armade.

Okujeva armada se je baš v istem času nahajala v najljutejšem boju in opetovano se je že zdelo, kakor da bi se bila japonska operacija že ponesrečila. Ako bi Rusi na jugu predrli levo krilo Nogijeve armade, bi to značilo toliko, kakor da bi bila uničena vsa japonska vojska, ker bi Rusi nato lahko obkolili vso Nogijevo armado, jo uničili ali jo pa prisilili h kapitulaciji.

Ako bi ruski voji predrli bojno črto Okujeve armade, bi bile posledice iste.

Oku je riskiral obupno hazardno igro in poslal Nogiju eno divizijo na pomoč. Z ostalimi voji je z vso ljutostjo naskočil levo krilo; dasi je izgubil na tisoče vojakov, vendar ni mogel predreti ruske bojne vrste.

Rusi so izvršili energičen protinapad in skušali prebiti japonsko fronto, a takisto brez uspeha.

Boj na tem mestu je bil najbolj besen in najbolj krvav v vsi vojni. General Oku je izgubil tu več nego 15 000 mož.

Dasi so bili Japonci na več mestih odbiti, vendar so bili še toliko močni, da so zabranili, da Rusi niso mogli prebiti njihove bojne vrste.

Nogi pa je s pomočjo one divizije, ki mu jo je poslal Oku, prepričal, da ni mogel Kaulbars predreti njegove fronte, kasneje pa se mu je celo zopet posrečilo zopet zasesti železniško progo.

S tem ste ti dve armadi odvrnili od japonske vojske preteči usodepolni poraz.

V priznanje izrednega junaštva je maršal Ojama poslal Okujevi armadi pismeno pohvalo; to je največja čast, ki jo pozna japonski vojaški službovnik. Trdovratnost, s katero je držala Okujeva armada svoje pozicije, je povzročila, da so bili Rusi prisiljeni se umikati.

S tem je bilo omogočeno armadi generala Nodza napasti ruski center in Ruse potisniti iz pozicije ob reki Hun, kar je povzročilo, da se je jela vsa ruska vojska umikati na vsi črti.

Kuropatkin — poveljnik I. armade?

Iz Petrograda se poroča: Car Nikolaj je baje Kuropatkinu na njegovo prošnjo dovolil, da sme prevzeti poveljstvo prve mandžurske armade. Vseled tega se je Kuropatkin zopet vrnil na bojišče in 19 t. m. ob 2. uri popoldne prevzel poveljstvo imenovane armade.

Iz drugega vira se še poroča: Vest, da je Kuropatkin dobil na svojo prošnjo dovoljenje prevzeti poveljstvo prve armade in da se je vseled tega vrnil v Harbin, se vzdržuje v vojaških krogih. General Gripenberg, ki se je z isto prošnjo obrnil na carja, pa je bil odbit.

V nasprotju s temi vestmi pa javlja »New York Herald«, da je Kuropatkin paš prosil carja, da bi mu izročil poveljstvo prve armade, toda car ni hotel ugoditi njegovi prošnji.

LISTEK.

Slovinci v šomodski županiji na Ogrskem.

Zgodovinska, narodopisna in književna črtica.

Spisal Anton Trstenjak.

(Dalje.)

Mažarska vlada skrbno nadzoruje vse šole v hrvaških in srbskih vaseh. Na razpolago so jej bogati zakladi, iz katerih dobivajo nagrade oni učitelji, kateri so dosegli mnogo ali vsaj nekaj uspeha v učenju in razširjanju mažarskega jezika. Tudi navaden cestar more postati le tisti, kdor je Mažar.

Tako je povsod, tako je tudi ob levem bregu Drave in Dunava, a kako je ob desnem bregu Drave, to je v Hrvaški in Slavoniji, v troedni kraljevini, hočem pripovedovati v naslednjih kratkih potezah.

Navadno si mislimo, da na Hrvaškem in v Slavoniji ni drugih ljudi, nego da tod prebivajo sami Hrvati in Srbi. Ali ljuto bi se varal, kdor bi to mislil in veroval. Nedavno je še menda bilo tako ali vsaj bolje, ali danes ne moremo več govoriti, da je

slavjanski jug čist, da je samo naš.

Na bogato in rodovitno Slavonijo so vrgli svoje poglede Mažari. Pomikati so se začeli iz Podunavja, to je tam, kjer se z Dunavom združuje Drava. Mažari so prodirali iz Podunavja v Slavonijo. Vršilo pa se je to mirno, tiho in polagoma. Leta 1850. bilo je v Slavoniji 6000 (0.4%) Mažarov. No, to ni taka reč. Ali potem je bilo drugače. Moralo je že ugajati naseljenim Mažarom v Slavoniji, kajti leta 1880. bilo je že tu 41.417 (2.2%) Mažarov. Kako so prihajali, nihče ni vedel, nihče ni videl, a uprav ostrmeli smo, ko smo ob ljudskem štetju 1900. leta izvedeli, da je bilo v troedni kraljevini 137.601 (5.8%) Mažarov! Pravili Mažarov, katerim je mažarsčina materin jezik, bilo je sicer 90.180 oseb, a drugo so bili Hrvati, kateri so bili zmožni mažarskega jezika.

Naselili pa so se Mažari v naslednjih hrvaških županijah: v belovarski, požeški, virovitiški in vukovarski. Po zadnjem ljudskem štetju (1900) bilo jih je:

v belovarski županiji 18.978 (6.3%), v požeški županiji 19.864 (8.7%), v Sremu 35.140 (9.6%), v Zemunu (mestu) 1.906 (1.1%),

v virovitiški županiji 44.282 (20.6%), v Oseku (mestu) 5.239 (23.6%).

Potemtakem se razprostirajo Mažari od Zemuna do Belovara, od Oseka do Broda. Nastopajo resno in uspešno v 60 občinah, preplavljajo vso Slavonijo in prodirajo z vso silo do vrat belega Zagreba.

Mažari imajo absolutno večino v 11 občinah, v 12 dosega 1000 duš, v 18 pa prekoračujejo 20 odstotkov.

Slepec je, kdor tu ne vidi, da Mažari morajo vplivati na vse javne in politične razmere v troedni kraljevini. Vseh osem velikih hrvaškoslavonskih županij je v mažarski oblasti, veliki župani so mažaroni, to je pristaši ogrske vlade v Budimpešti. Na banski stolici sedi mažaron grof T. Pejačević, nekdanj naš ponos, hrvaški sabor v Zagrebu, je v rokah ogrske vlade, Hrvati so v manjšini, v opoziciji; vplivni uradniki so mažaroni, eto vam žalostne slike slavljene hrvaške samouprave, samo stojnosti!

Da nam bode ves položaj jasnejši, hočemo si ogledati, kakšno lice ima danes Slavonija in Hrvaška. Po zadnjem štetju prebiva tod:

Hrvatov 1.478.825 (68.6%), Srbov 610.909 (25.4%), Nemcev 134.000 (5.6%),

Mažarov 90.180 (3.8%), Slovakov 17.342 (0.7%), Rusinov 4.666 (0.2%), Rumuncv 539 (0.0%).

Istina je, da je Hrvatov in Srbov 90%, torej ogromna večina; ali istina je tudi, da ta večina nima nobene veljave v troedni kraljevini. Sabor je mažaronski, kar svedoči, da ima »mažarska« vladna stranka vpliv in moč, a ta stranka ne deluje v korist Hrvatov, nego v korist mažarske državne ideje, katera zahteva in hrepeni, da postane mažarski edinstveni jezik, to je državni jezik tudi za Hrvate. Iskreni hrvaški rodoljubi ustavljajo se temu, a koliko bodo imeli uspeha, ne vemo še danes. Slikamo le položaj, kakršen je današnji.

Vsekakor nam je poudariti, da se množi na Hrvaškem in v Slavoniji število Mažarov in onih oseb, katere so zmožne mažarskega jezika. To število je v zadnjih petdesetih letih od 6000 naraslo do 137.601 osebo! Tako se pomnožuje mažarski narod, a ne samo v Hrvatih, nego tudi drugod. Res je sicer, da ni vsak Mažar po rodu, kogar statistika za takega navaja, ali istina je, da se je po zadnjem ljudskem štetju

priznala 8.742.301 osoba za Mažare, katerim je mažarski materin jezik. Nadalje pa je tudi istina, da se znanje mažarskega jezika silno širi. To vidimo iz tega, da je število onih oseb, katere so bile zmožne mažarskega jezika, iznašalo 10.175.514. To je ono ogromno število, s katerim se ponajajo Mažari, in zato je Košut s ponosom vzkliznil v parlamentu, da je vseh Mažarov čez deset milijonov duš. To pač ni šala; nedavno jih je bilo jedva polovica od tega!

Ali povrnimo se zopet v Slavonijo. Poleg Mažarov zavzemajo važno mesto Nemci. Mnogo je tudi njih, 134.000 duš! In dobro so organizovani. Gustav Adolf-Verein ima tod svoja gnezda. Poprej so bili Nemci krotki in tihi, ali zdaj so tudi oni začeli regoviliti. Imajo svoja društva, osobito pevska in takozvane kazine. Globoko v Slavoniji se poje javno pesem: »Die Wacht am Rhein« in tu so poboji med Hrvati in Nemci vsakdanja stvar. Imajo tudi svoje časnike, kateri zastopajo nemške koristi in nemško posest v Slavoniji. To se zove prodiranje Nemcev na iztok. V neki župniji v Sremu so nemški kmetje skoro ubili hrvaškega župnika, ker so zahtevali, da mora priti za župnika »deutschfreundlicher Mann.« (Dalje prih.)

Umikajoča se ruska armada.

Reuterjevemu uradu se poroča iz Okujevega taborišča: Osvojitev Tielina, ki se je izvršila skoro brez boja, je navdala Japonce z veliko samozavestjo, ker je bilo to mesto najmočnejše utrjeno ob vsi železniški progi. Japonci so hitro preboleli izgube, ki so jih imeli v bitki pri Mukdenu. General Kuroki poveljuje sprednjim vojem, ki zasledujejo Ruse. To zasledovanje že sedaj traja devet dni. Opetovano se vnamejo ljuti boji med sprednjimi japonskimi in zadnjimi ruskimi voji in baje ne preide dan, da bi Japonci ne ujeli nekaj Rusov. Japonci upajo, da bodo v kratkem osvojili Yejen in Kirin, na kar se baje mislijo utaboriti v dolini Sanšo, 80 milj južno od Harbina, kjer so posebno rodovitni kraji in je dovolj provijanta za preskrbo velike armade.

Iz Tokija pa se poroča: Odelek japonske armade je zasedel Kajnan severno od Tielina.

Sovražnik je izvršil protinapad, a je bil odbit. Rusi so zažgali most ob mandarinski cesti severno od Kajnana in razdeljali tudi železniški most. Japonci so našli v bližini Mukdena več ruskih topov zakopanih.

Kitajci iz Harbina javljajo, da upajo Japonci do 10. aprila dospeti v Harbin.

Linevičovo poročilo.

Kakor se poroča iz Petrograda, je general Linevič poslal 19. t. m. ob 9. uri zvečer to le brzojavko: Po poročilu poveljnika druge armade ni bilo ob fronti te vojske nobenih bojov. O prvi in tretji armadi nisem prejel nobenega poročila. Ispiciral sem voje, ki so došli iz Rusije. Njih stanje je izborno, zdravje dobro.

Potočljiva japonska torpedovka.

Iz Londona se poroča: »Daily Telegraph« se brzojavlja iz Jokohame, da se je ob obali Indokine potopil neki japonski torpedni rušilec, ki je spadal k brodogradnji, ki ima nalogo, v indijskih vodah prežati na admirala Roždestvenskega.

Ruski podmorski čolni.

Iz Pariza se brzojavlja: »Matin« se poroča iz Londona, da je dospelo v Vladivostok 10 podmorskih čolnov tipa Holland, ki so se zgradili na francoskem in nato na francoskih in angleških ladjah spravili v Vladivostok.

Iz odsekov.

Dunaj, 20. marca. Kakor znano se je na predlog posl. dr. Pfaffingerja izvolil pododsek gospodarskega odseka, da se posvetuje o izločitvi rudarskih zadev iz kompetence poljedelskega ministrstva in o kompetencah posameznih ministrstev z ozirom na gospodarske zadeve sploh. Ta pododsek je imel danes svojo prvo sejo. Posl. dr. Pfaffinger je predlagal, naj se o njegovem predlogu posebej razpravlja in sklepa, reforme gospodarskih vprašanj pa naj pridejo na vrsto v kateri poznejši seji. — Posl. dr. Licht je predlagal, naj se vladi naroči, da si priiskrbi od drugih držav primere o njih zakonodajstvu glede razdelitve gospodarskih vprašanj. — Posl. dr. Ploj je zahteval skupno razpravo o vseh predloženih vprašanjih. — Sprejet je bil vendar dr. Lichtov predlog. — Sekcijski načelnik grof Aueršperg je obljubil, da si bo vlada do Velike noči nabavila potrebni material, vsled česar se je zasedanje tega pododseka do Velike noči odgodilo.

Dunaj, 20. marca. Posl. vitez Kink je izročil poslanski zbornici prošnjo trgovinskih zbornic, ki prosijo, naj bi se zadeva o penzijskem zavarovanju zasebnih uradnikov toliko časa zapostavila, dokler se ne začne razprava o zavarovanju delavcev za starost in onemoglost, da se bo potem istodobno obravnavalo o obeh zadevah. — Proračunski odsek začne kmalu razpravljati o vladnih predlogih, naj bi se najelo 15 milijonov kron za srečkanje v korist centralni komisiji za obranitev

umetniško zgodovinskih spomenikov. Sredke se izdajo v nominalni vrednosti 20 K. Ako se ta način obnese, začelo se bo na enak način nabirati denar za razne bolniške fondе, in za zdravilišča za jetične.

Razmerje med Avstrijo in Ogrsko.

Praga, 20. marca. Češka agrarna stranka na Moravskem je imela večeraj v Preravi shod, na katerem je poslanec Prašek med drugim rekel: »Bilo bi neprevidno, ako bi se dali sedaj izdati iz naše rezerve. Naše geslo mora ostati: Boj za carinsko ločitev za vsako ceno brez ozira na druge razmere in potem: Boj zoper vse činitelje, ki hočejo z enostranskimi koncesijami pomiriti Madjare.«

Linč, 20. marca. Deželni glavar Ebenhoch piše v svojem glasilu o razmerah med Avstrijo in Ogrsko sledeče: »Ločitev skupnosti med obema državama bi imela hude posledice, ki bi se kazale v gospodarskih, vojaških in političnih ozirih v obeh državah. Da pa se Ogrcem brezdvomno pokaže, da bi ločitev sicer obžalovali, toda bojimo se je ne, je dolžnost izjaviti, ako Ogrska že res hoče gospodarsko ločitev, naj se to rajši zgodi takoj, kakor pa po prehodni dobi, ki bi nas le slabila, Ogrce pa krepila. Zshteva, naj bi se namesto ogrske carinske unije sklenila taka z Nemčijo, je neizvedljiva, ker bi Nemčija kaj takega nikoli ne hotela storiti.

Kriza na Ogrskem.

Budapešta, 20. marca. O avdijski grofa Andrássyja pri cesarju se je zvedelo, da je cesar grofu kategorično izjavil, da o sestavi ministrstva na temelju vojaškega programa, kakršnega zahteva združena koalicija, še govora ne more biti. Novo ministvo mora temveč vladati na podlagi nagodbe iz leta 1867. Grof Andrássy ni mogel obljubiti, da si upa pod takimi pogoji postaviti ministvo, temuž je izjavil, da hoče vladarjevo stališče naznaniti vod teljem opozicije. Odgovor prinese vladarju v novi avdijski. Do takrat najbrže ne bo noben drugi politik poklican v avdijsko.

Budapešta, 20. marca. Opozicijsko časopisje izjavlja, da so poslanci dolžni svojim volilcem držati besedo, in da brez novih vojaških pridobitev ni misliti, da bi se postavilo ministvo iz opozicijskih krogov.

Budapešta, 20. marca. Bivši trgovinski minister in propadli državnozbornski kandidat Hegedüs je postal član magnatske zbornice kot vrhovni kurator evangeljske cerkve.

Pruski minister Hammerstein †.

Berolin, 20. marca. Nenadoma je zadušila naduha državnega ministra notranjih zadev barona Hammersteina. Pokojnemu ministru pač ne bodo Poljaki posvetili ne ene solzice, zakaj sovražil in zatiral je brezsrčno poljski življenj ter svojo mržnjo kazal pri vsaki priliki očitno.

Dogodki na Ruskem.

Petrograd, 20. marca. Obravnavala pred vojnim sodiščem je doglala, da pri znanem streljanju o priliki blagoslovljenja vode ni bilo hudobnega namena, vendar so bili trije častniki in dva podčastnika obsojeni zaradi zanemarjanja svojih službenih dolžnosti, in sicer so dobili častniki po 18, 17 in 16 mesecev zapora ter zgubijo tudi službe, ne pa šerže.

Petrograd, 20. marca. V Berezini so židje provzročili nemire, pri katerih sta bila ubita policijski komisar in neki orožnik. Iz Borisova sta odšla v Berezino dva švadrona kozakov. Večji nemiri so nastali tudi v minskem okraju.

Odesa, 20. marca. V Kijevu, Orelu in Kursku se širijo med kmetiskim prebivalstvom agitacije, naj se uprejo zopetni mobilizaciji. Kmetje so res tako nahujskani, da izjavljajo, da se dajo rajši pobiti, kakor bi šli na bojišče. Agitatorjem olajšujejo

delo invalidi, ki so se vrnili z bojišča.

Lovč, 20. marca. Po Ukrajini pozivajo naščuvani kmetje veleposestnike, naj odstopijo polovico svoje zemlje kmetom, sicer jih zadene smrtno maščevanje. Kmete podpisujejo zoper plemstvo posebno popi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 21. marca.

— **Osebnostna vest.** V državno stavbeno službo je sprejet absolvirani tehnik Josip Machon. — Namestnik koncipist na Primorskem g. dr. Viljem Baltič je imenovan okrajnim komisarjem v Pazinu.

— **Promocija.** Jutri, dne 22. t. m. bo na vseučilišču v Gradcu promoviran doktorjem prava g. Ožbolt Ilavnik, c. kr. avskultant v Celovcu.

— **Ali že imamo dvojno mero?** Če zasleduje človek sodbe, ki se izrekajo v imenu Njega Veličanstva pri različnih sodiščih, se mu vzbujajo časih prav čudne misli in dostikrat se zgodi, da se poraja dvomi, ali smo sploh še vsi enaki pred sodnikom, ali pa se je zopet uvedla ona dvojna mera, po kateri se je nekaj merila pravica. Posebno pogostoma se spominjajo ljudje na to dvojno mero, kadar vidijo, kako se kruh pravice reže duhovnikom in kako drugim ljudem. V tem oziru se nam zdaj poroča o slučaju, ki zasluži, če je resničen, splošno pozornost. Gre se za slučaj nekega kaplana, ki sliči menda na ime Kleindienst in slučuje v Mirni peči. Ta kaplan se je čutil žaljenega na svoji časti, in sicer po besedah, ki jih je neki posestnik izpregovoril pred župnikom. Kaplan si je za to žaljenje najprej sam poiskal zadostčenja in to na način, ki se po zakonu kaznuje in se mora kaznovati. Kaplan je namreč dotičnega posestnika dejansko napadel, ga pretepal, ga zgrabil za vrat in ga daval tako, da so na kmetovem telesu ostala vidna znamenja kaplanove surovosti, namreč rane. Iz tega slučaja sta nastali dve tožbi. Kmet je ovadil kaplana zaradi telesne poškodbe, kaplan pa je tožil kmeta zaradi žaljenja na časti. Kdor ve, s kako nežno obzirnostjo se pri nas brani duhovska čast in s kako vneto in krutostjo se kaznujejo žalilci, ta si lahko misli, kako usoda čaka omenjenega kmeta. Obsojen bo tako, da bo pomnil. Kaplan pa, ki je kmeta napadel, daval in ga lahko poškodoval, ta kaplan je bil pa v Novem mestu — oproščen! Da, kaplan je bil oproščen! A ni še tega dovolj! Funkcionar državnega pravdnictva je proti ti oprostitvi razsodbi oglašil pritožbo, ali državni pravdnik ga je prisilil, da je moral od pritožbe — odstopiti, pač zato, ker je bilo brez dvoma, da bi višja instanca oprostilo razsodbo kasirala in nasilnemu kaplanu prisodila primerno kazen. Celotno Novo mesto je valed tega slučaja razburjeno in ta razburjenost rase, ker se čuje, da se je sodnik pred razsodbo posvetoval s — proštom in da se je državni pravdnik, predno je prisilil funkcionarja, da je pritožbo umaknil, tudi posvetoval s proštom. Za danes beležimo vse to z rezervo, če prav razpravljamo o tem vse Novo mesto; pisali pa smo takoj po zanesljivi informaciji in če se izkaže, da je to resnično, kar smo zabeležili, se bomo — to je pač samo ob sebi umljivo — s to zadevo še obširno in temeljito pečali.

— **Ornig-Tavčar.** Iz članka v »Grazer Tagblattu«, naslovljenega »Eine Rechtsverweigerung«, poudarjamo še en moment, ki kaže zvezo graškega višjega sodišča s tem nemškonskonalnim glasilom. Navaja se — gotovo ne brez namena — da je senatu, ki je zavrgel delegiranje mariborskih porotnikov, predsedoval dr. Ruber. Stavili bi, da to ni istina. — Ruber je drugi predsednik vrhovnega sodišča in v tej lastnosti je podpisal odločbo, ki je šla od tam na višje sodišče v Gradcu. Stranke so dobile odločbo z Gleispachovim podpisom. Ker se je o delegaciji sklepalo v tajni seji in nimamo vzroka misliti, da bi se bilo od strani najvišjega sodišča

samega komu poročalo o tej seji, je moral to sicer napačno podrobnost, da je predsedoval senatu dr. Ruber, izvesti »Grazer Tagblatt« od nad-sodišča v Gradcu. V Gradcu pa tudi vedo, da je odločbo podpisal Ruber samo kakor predsednik najvišjega sodišča, ne pa senata, ki je sklepal; pomota torej ni drugače prišla v omenjeni članek, kakor da so v Gradcu dali »Grazer Tagblattu« odločbo, kakor je prišla od najvišjega sodišča v originalu, ali pa v prepisu. In to smo hoteli opomniti v označenju razmerja med višjim sodiščem v Gradcu in nemškonskonalnim glasilom.

— **Kmetijski glas o duhovskih plačah.** Iz dolenske strani se nam piše: Že nekaterikrat je Vaš cenjeni list karal in ožigosal nujne potrebe glede zvišanja duhovskih plač in ta strašna novica in nesramna zahteva je nas ubogo, od vseh strani zatirano kmetstvo tako razburila in razburila, da je prišlo kmetstvo v svojočasno pravo revolucije proti že tako spasenim duhovnikom naše mile, a zatirane domovine. Kristus je učil: »Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!« Te besede, katerih uredništva je pogoj človeškega blagostanja, pa veljajo menda le za priprosto ljudstvo, za duhovnike pa nikakor ne. Saj je znano, kako je že rojil marsikak župnik, ker ni dobil toliko bere ali toliko ofra, kot si je želel, in klical božjo kazen in maščevanje nad one, ki ne dajejo Bogu kar je božjega. Kristovi nauki, zlasti tisti, ki se tičejo ljubezni do bližnjega, dandanes pri duhovnikih niso več v navadi, prišli so že popolnoma iz mode. Nov dokaz za to imamo v ravno kar omenjenem zahtevanju duhovnikov za zvišanje njihovih plač, katero zahtevanje ni drugega kot nov udarec in zatiranje ljudstva, in vemo, da če se črni suknji v tem oziru za merimo, nas bo ta sovražila iz dna svoje pohlepne in nenasitljive duše, in to sovražstvo bo ostalo večno. Duhovščina trdi, da je duhovski stan vzvišen nad vse druge stanove in da ima čast kot nobeden drug stan. Pritrjujemo, usojamo si pa pripomniti, da ta stan ne bo ne v božjih, ne v človeških očeh nič vzvišenejši, in častnejši, če se farška bisaga polni z novimi dohodki na rovaš ubogega ter na vseh koncih in straneh izžetega ljudstva. Najbolj zabiti gorjane predobro ve, da se »gospodu« tu na svetu godi tako imenitno, da se še njemu (gorjancu) ne bo tako, kadar pride v trdo prislužena nebesa. A vkljub temu hočejo duhovniki imeti plače zvišane in to nujno, le da se priprostega kmeta še bolj zatira. Naj pogine ta od gladi, samo da si naseta kaplan in fajmošter svoj žalo. To je geslo naše duhovščine, to je njen nujni cilj in namen. A tudi nam se vedri um in pamet, tudi nam se odpirajo oči in predobro vemo, zakaj vera peša in kako plačilo zasluži duhovnik za svoje delo. Zato kličemo glasno: »Proč z zvišanjem duhovskih plač!« Vam pa, gospod urednik, človeko in resnooljubni branitelj našega revnega kmeta, povemo, da boste od pravičnega Boga stokrat poplačani, ker podpirate reveže in objavljate duhovske nečimernosti. Najlepša hvala Vam za to!

Več dolenskih kmetov.

— **Ni vse zlato, kar se sveti.** Tržaška gospoda je silno narodna in presoja vse z vzvišenega narodnega stališča, zlasti kadar se ji nudi prilika izpregovoriti o ljubljanskih razmerah. Glasilo tržaške gospode »Edinost« kaj rada kritikuje ljubljanske odnose in opetovano se je že zgražala nad tem, da kaže ljubljansko prebivalstvo premalo narodne samozvesti in narodnega ponosa. Prav dobro pa je nam še v spominu, kako je svoje dni rohnela, češ, da se v ljubljanskem »Narodnem Domu« toliko nemškutarji, da je že pravi narodni škandal. Sedaj bi lahko mi obrnili kopje ter trdili, da se v tržaškem »Narodnem Domu« šopiri nemškutarstvo, da je prava narodna sramota. Neki gospod, ki se je te

dni vrnil iz Trsta, se je oglasil pri nas in se bridko pritoževal, da je tržaški »Narodni Dom« bolj podoben shajališču Nemcev, kakor edinemu zbiralšču vseh tržaških Slovanov. Če stopiš v restavracijo ali kavarno, povsodi te najprvo nagovore nemški ali laški, in šele ako vidiš, da ne odgovoriš na vprašanje v teh jezikih, se potrudijo, da te nagovore slovenski. Ceniki in jedilni listi so večinoma samofrancoski in samonemški in če pride kak tujec v hotel, mu prav gotovo dajo v roke samo nemške ali francoske cenike, ne ozirajo se na to, ako je dotičnik Slovan. V rokah imamo hotelierski račun, ki je tiskan francoski, izpolnjen nemški, spodaj pa se nahaja pečat »Hotel Balkan, Trst« V tržaškem »Narodnem Domu« so bili, se zdi, v zadregi. Samoslovenskih tiskovnih za hotel niso marali, samonemških ali samolaških so se bali in sramovali nabaviti, zato so si pomagali — s samofrancoskimi. Izborni zares! Kje je tu narodna samozavest in narodni ponos, ali bi nam to povedala čestita koleginja »Edinost«?

— **Repertoar slovenskega gledališča.** Danes zvečer je častni večer igralca in režiserja g. Antona Verovška povodom njegovega dvajsetletnega delovanja na slovenskem odru. Igra se Morretova narodna igra s petjem: »Loterija« z gospo Gizelo Nigrinovo in g. Verovškom v glavnih vlogah. — V petek, dne 24. t. m. nastopi enkrat kot gost gospa Irma Polakova in sicer v vlogi gostilničarke Klarice »Pri belem konjičku«. Gostovanje more se vršiti le samo ta dan. — V nedeljo dne 26. t. m. je prva predstava nove izvirne narodne igre s petjem: »Testament«. — V torek, 28. t. m. ima g. Stanislav Orželski svoj častni večer in sicer se poje najpriljubljena Smetanova opera: »Prodana nevesta«.

— **Za mestne uboge** je daroval tuzajšnji trgovec in posestnik g. Henrik Kenda znesek 1000 K ob priliki 25letnice obstoja svoje trgovine.

— **Izlet pevskega zbora »Glasbene Matic« v Trst.** Ker je veliko popraševanje po Ljubljani zaradi izleta v Trst, smo od pevskega zbora »Glasbene Matic« pooblašteni izjaviti: Za poseben vlak, ki je osiguran, se je do večeraj oglašilo 377 udeležnikov. Torej je za poseben vlak potrebno število že daleč prekoračeno. Od izrecno naročenega števila 400 voznih listkov jih je torej dobili samo še 23 za tretji razred. Kdor se je oglasil, naj pride po listek k g. Lozarju, ker sicer se bo z njim razpolagalo. Pevci in pevke jih dobe v »Matici«, pa samo zase, ne tudi za njih rodbinske članе.

— **Pevsko društvo »Slavica«.** V sobotno poročilo »Slavica« o bodočih letošnjih veselicah se je vrnila neljuba tiskovna pomota. Prva letošnja veselica na Koslerjevem vrhu se ne vrši na binkoštno nedeljo, marveč eno nedeljo prej, to je vrši se v nedeljo dne 4. junija.

— **Deželnega in gospodarskega pomočnega društva »Rdečega križa« za Kranjsko** redni občni zbor bo dne 24. marca 1905 ob 6 uri zvečer v knjižnici deželne vlade (II nadstropje), Bleiweisova cesta. Dnevni red: 1. Naznanila predsedstva. 2. Gospodarsko poročilo in račun za leto 1904. 3. Volitev 24 društvenih odborikov (9 gospodov in 9 gospa za deželno društvo in 3 gospodov in 3 gospa za podružnice) po § 12. društvenih pravil. 4. Volitev 3 preglednikov računov in 2 namestnikov po § 11. c) društvenih pravil.

— **II. skupina društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Ljubljani** vabi vse svoje p. t. članе k izvanrednemu obnemu zboru, ki se vrši v sredo, dne 22. marca 1905, ob 8 uri zvečer v gostilniških prostorih »Pri levu« na Marije Terezije cesti s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav predsednikov. 2. Razmotiranje vprašanja glede popolnega nedeljskega počitka v svrhu sestave dotične peticije na državni zbor in na c. kr. justično ministarstvo. 3. Nasveti. Z ozirom na važnost tega obnega zbora se prikaže, da se vsi tovariši polnoštevilno istega udeležijo. Zajedno se javlja, da je predsednik te skupine, Josip Christof, vstopil kot sollicitator v pisarno odvetnika g. dr. M. Piroca v Ljubljani. Odbor.

— **Slovensko pevsko društvo »Zvon«.** V odbor tega dru-

štva je izvoljen g. Anton Varšek, ne g. Anton Antončič, kakor je bilo pomotoma razglušeno.

— **Oskrumba.** Z Vrhnike se nam piše: Žandarmerija je prišla A. Marinko, ki je oskrubljal mlade deklice. Ko so hodile deklice iz šole domov, izvajal jih je k sebi in potem na prostem zadoščal svoji pohotnosti. Ako ni deklica mogel drugače privabiti, pravil jim je, da ima v žepu zapetnico ali kaj sličnega. Pretečeni teden izvalil je na sličen način učenko Antonijo Istelič, ter se ž njo zaprl v pisarno v hiši, kjer je tudi občinska pisarna. Tu se je Marinko, dvajsetleten fant, vedel tako nesilno, da je prišla deklica vpiti in kričati, da je prišel tajnik in ž njim tudi drugi. Z jokom je ušla deklica s pisarico, ter pripovedovala o nesramnem dejanju fanta, ki se je zaklenil in skušal skozi malo okence uiti. Slednjič pa je vendar brez druge pomoči stopil iz svojega bivališča, ter vsa dejanja in očitja odločno tajil. — Na sličen način oskrubljal je še mnogo deklic. No, pristojna oblastva ga bodo poučila, da šlovec ne sme imeti živalskih nagonov, ker je vendar gospodar vsega živalstva.

— **Prememba posesti.** Kavarno Splohal v Škofji Loki je kupil g. Franc Dolenc iz Stare Loke.

— **Ponesrečil.** V nedeljo ob 6 uri zjutraj so našli 62letnega občinskega svetnika Matijo Lazarja v Kropi mrtvega. Najbrž se je ubil.

— **Talijo za rešitev življenja** je prisodila c. kr. deželna vlada poštnemu ekspedijentu Ant. Kramarju v Trzinu, in sicer v znesku 52 K 50 v, ker je v lastni smrtni nevarnosti rešil iz vode Kristino Berger.

— **Mrtvega so našli** 8. t. m. 76letnega berača Jožefa Kiemena na nekem travniku med Čadrazami in Mihovcu. Mož je najbrž vsled preobilo zaužitga alkohola padel in na preplavljenem travniku utonil.

— **Umrl** je pri usmiljenih bratih v Gradcu profesor verouka na ptujski gimnaziji Ferdinand Majcen, star 49 let.

— **Grozna žaloigra** se je odigrala v nedeljo v Gradcu. Pri mizarju J. Höllerju je stanoval 22 letni agent H. Feddern iz Hamburga ter se strastno zaljubil v 35 etno mizarjevo ženo Ivano, doma iz Brežic. Ker žena ni hotela uslišati njegove ljubezni, ustrelil jo je v prsni stih njenih malih otrok. Morilec si je tudi nato pogoltnil kroglo v prsi, a še živi.

— **Roparski napad.** Fran Milherčič iz Gabrč pri Senoždah je vozil 19. t. m. krompir v Koprivo. Na potu se mu je pridružil neki tujec, ki ga je v temi napadel, ga udaril s kamnom po glavi in mu vzal skupilo za prodani krompir, kakih 100 K. Milherčič je obležal na cesti. Tam so ga našli ljudje in ga spravili v bolnico v Trst.

— **Iz Trsta** se poroča: Ko je imelo v nedeljo zvečer »Tržaško podporno društvo« v Via Station svoj plesno veselico, začela sta razgrajati 19letni Anton in 20letni Josip Kovačič, pekova pomočnika v Komnu, da so ju vrgli iz dvorane. To ju je pa šele razburilo, da sta provzročila pretep, pri katerem je bil 47letni Ivan Kovačič ranjen, da so morali poslati po zdravniško pomoč. Silovita mladeniča so zaprli.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem deželnem sodišču. 1. Tovarniška delavca Matija Grohar in Jožef Globočnik sta ponoči po Jesenicah razgrajala. Tamošnji redar ju je opominjal naj mirujeta, ker pa tega nista hotela storiti, je redar Groharja aretoval. Sedaj ga je pa Grohar zgrabil za plač, Globočnik pa za sabljo ter sta ga potisnila k zidu. Grohar ga je tudi z zaprtim nožem udaril po glavi. V zaporu je Globočnik razbil šipo in poškodoval posteljo ter napravil za 5 K škode. Grohar je bil obojen na 4, Globočnik pa na tri mesece težke ječe.

— 2. France Nollmal, bajtarja sin, je na sv. Štefana dan 1904 že popoldne v Pistotnikovi gostilni v Senožetih prodajal sitnosti. Privržigoval je mize ter nalašč razbil krožnik. Nato je šel v gostilno Reze Lovša v Spod. Ribče in ker ga je precej vinjen Jožef Rožun nekaj razžalil, mu je vrgel dve steklenici, dva kozarca in krožnik v glavo, potem ga je še vrgel na tla, ga pretepal in po njem skakal. Udaril je tudi krčmarico in Marijo Lajovic, zlasti to je tako tolkel po glavi, da se je opotekala. Nato je vrgel tri kamna skozi zaprto okno v gostilniško sobo Janeza Lovšeta in je en kamen zadell Rezo Lovše v glavo. Nollmal se zagovarja, da je bil do nezvesti pijan. Obojen je bil na 5 mesecev težke ječe.

— 3. Kajzarjeva hči Ivana Letnar iz Križa je šla k Dimičevim vasovat. Ker je pa precej časa izostala, sta jo šla njen mlajši brat Jože in njegov tovariš Peter Cvirn iskat. Pred Dimičevo hišo je prišlo med

Jožefom Letnarjem in Jožefom Dimicem, po est. sinom, do prepira in pretepa. Dimič je svojega nasprotnika s dritelcem udaril po rebrih in po glavi, pa tudi Letnarjevega očeta je udaril po glavi, zato ga je pa Letnar mlajši z nožem sunil v pleča. Obsojena sta bila vsak na 6 mesecev ječe. — 4. France in Jožef Popit, posestnice sina v Žiberšah, sta zasedila v »Jenkovi grapi« srno. Brat Jože je služil Francetu za gonjača in res se je temu posrečilo srno ubiti. Ustreljeno srno sta nesla domu, doma so jo skuhal in skupno zaužili. Ustreljeno srno so cenili na 20 kron. Sodišče je vsa Popitova družino obsodilo in sicer Franceta na tri tedne, Jožefa pa na 14 dni težke ječe; Janeza, Frančiško in Marijo pa vsakega na 8 dni ječe ter Polono na 10 dni ječe.

— **Mednarodna panorama** nas vodi ta teden po mesih, ki so znana iz stare zgodovine ter iz raznih orijentalnih pravljic, namreč: Kaira, Aleksandrija, Malta, Smirna, itd. Res zanimivi kraji! Ogledamo pa si tudi reko Nil, slovede piramide, sfinge i. t. d. — Prihodnji teden pride na vrsto ruska Perzija.

— **Novo ljubljansko pokopališče.** V soboto so posvetili in postavili prvi kamen nove pokopališke cerkve, ki bo posvečena sv. križu. Upravno in ekonomično poslopje je že dovršeno, samo ometano še ni.

— **Prememba posesti.** Tukajšnji trgovec v Špitalskih ulicah gospod Hugo Ihl je kupil hišo, v kateri ima svojo trgovino, od gospe Kordinove.

— **Med „boljšimi“.** Predvčerajšnjim je v neki gostilni na Dunajski cesti neki gospod svojemu znanecu obital, da ničesar ne zna. Ta ga je presil, da naj mu da mir in ga končno sploh ignoriral. To je prvega tako razkašilo, da je začel svojega znanca obdelavati po glavi s čašo, in ker se mu je dozevalo, da je to še premalo, je moral čutiti tudi stol. Mir je napravila polcija, »pogluhal« pa se boveda pred sodiščem. Poved pretepu je dala seveda »fajtnost«.

— **Zatekel** se je pred par dnevi k nekemu gospodu mlad, bel fokester z rumenimi lisami in brez znamke. Lastnik izve za njega pri policiji.

— **Delavsko gibanje.** Včeraj se je odpelalo z južnega kolodvora v Ameriko 82 Slovencev 133 Hrvatov in 254 Macedoncev. — 23 Hrvatov je šlo na Prusko, 89 v Podbrdo, 100 v Lesce, 79 pa na Jesenice. — 12 Kočvarjev je šlo na Dunaj, 6 pa v Gradec. — 20 Lahov je prišlo v Ljubljano, 15 se jih je peljalo v Čakovo, 15 pa v Sisek. — 12 Slovencev in 10 Hrvatov je prišlo iz Jesenic, 8 Hrvatov pa iz Amerike. Vseled obilga osebnega prometa sta imela sinočnji poštni in gorenjski vlak po uro zamude. — V soboto se je odpeljalo v Ameriko 10 Hrvatov, 13 jih je šlo na Prusko, 164 v Heb, 290 na Jesenice, 2 pa v Podbrdo. — 10 Črnogorcev je šlo v Hrušico, 150 Lahov pa v Gradec in na Dunaj.

— **Izgubljene in najdene reči.** Neke dama je izgubila v soboto pred deželnim gledališčem brožo z briljanti, vredno 600 K, katero sta našla zlatarski vajenec Matevž L. trič in knjigovez I. Orehek. — Vratarjeva žena ga. Karolina Vodenikova je izgubila od Marije Terezije ceste do Dravelj zlato verižico, vredno 38 K in zlat medaljon z dvema slikama, vreden 14 K. — Knjigoveški pomočnik Karel Mozetič je našel zavitek z dvema srebrnima kljukama za dežnike in dvema srebrnima držalom. — Policijski stražnik Ivan Gašperlin je našel zavitek suknja, vrednega 28 kron. — Na južnem kolodvoru so bile izgubljene, oziroma najdene tri šolske knjige. 3 ženski slamniki, dežnik, palica in nož.

— **Tedenski izkaz** o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 5. do 11. marca 1905. Število novorojencev 17 (= 23.55‰), mrtvorojencev 1, umrlih 34 (= 47.12‰), med njimi je umrl za otročico 1, za vratiko 1, za jetiko 6, za vnetjem spolnih organov 3, za različnimi boleznimi 23. Med njimi je bilo tujcev 11 (= 32.35‰), iz zavodov 18 (= 52.94‰). Za infekcijskimi boleznimi, in sicer so zboleli za ošpicami 34, za škariatico 1, za vratiko 1, za trachomom 3 osebe.

— **Hrvaške novice.** — Hrvaško pisateljsko društvo si je izvolilo za predsednika St. pl. Miletića. Dosedanji predsednik, pl. Trnki, je bil istočasno imenovan za častnega predsednika. — Štiraj pekovi imajo na Reki. — Votkovi požrli dva orožnika. Kakor poroča »Jedinstvo«, odšla sta dva bosanska orožnika v letošnji hudi zimi na patrulo čez planine. Ker se ob določenem času nista vrnila, šli so ju iskat. V planini so našli tri ljudje nekaj strašnega. Po snegu je ležalo 7 ubitih volkov, par korakov dalje

pa štirje orožniški čevlji, a v njih neke nesrečnikov. Vse drugo so volkovi požrli.

— **Najnovejše novice.** — Afera princezinje Lujze Koburške se bo zopet zavlekla, ker je umrl profesor Garnier, eden obeh psihiatrov, ki sta bila izbrana, da preiščeta njeno duševno stanje.

— Nesreča v rudniku. V premogovnikih v Drenkovi pri Temčvaru so se vneli plini. Vseled eksplozije je bilo več rudarjev ubitih in težko ranjenih. Dosedaj so izlekli iz rudnika 12 mrtvih.

— Bivši nemški konzul v Mehiki Gustav Stein je bil umorjen v hiši večkratnega milijonarja Cuttolena. Milijonarja in njegovega sina so zaprli.

— Obravnava zoper morilko Klein in njenega moža je določena za 27., 28. in 29. aprila.

— Ukaželjni morilec. Pred par dnevi je bila na Dunaju ubita in oropana v svojem stanovanju žena mizarja Reiterja, ne da bi bilo mogoče dobiti kakakega sledu o morilecu. Policija je razpisala 1000 K nagrade tistemu, ki pride na sled morilecu. To se je posrečilo sedaj krojaču Babiču, ki je zvedel, da si je 17letni Reiterjev pomočnik Heyney naročil iz Prage za 37 K medicinskih in naravoznanskih knjig. Heyney je umor že priznal.

— Osem velikih novih ladij za obrambo obrežja si je naročila turška vlada pri »Stabilimento tecnico« v Trstu. V kratkem naroči baje še 8 do 10 ladij.

— Profesor — morilec. V Lježu so zaprli vseučilišnega profesorja Schertiona, ki je umoril svojo ljubico.

— Celotno židovsko rodbino umorjeno so našli v Nješinu. Umora dolže vojake.

— Gledališče se je zrušilo v Santiagu de Chile ter podrslo mnogo ljudi.

— **Ženski spomenik.** Te dni se odkrili ob veliki svečanosti prvi ženski spomenik v Ameriki v dvorani washingtonskega kapitalija. To je kip J. Villardove, agitatorice zmernosti. Senator Cullom, ki je bil svoječasn v zbornici predlagal ta spomenik, je razložil v svojem govoru, da je gospi Villardova s svojo zdravo agitacijo povrnila srečo mnogobrojnim družinam, ker je neumorno pridigovala zmernost. Ta svečanost da je zajedno slava za ves ženski svet, ki se poleg svobodnih ameriških institucij more ponašati z izvanrednim napredkom.

— **Milijonar zblaznel.** Te dni je zblaznel v Parizu milijonar Emin Menije. Sprehajal se je po drevedu, hipoma obstane pri nekem drevesu, izvleče iz žepa žebelj in črno tablico ter začne po njej nekaj pisati. Neki mimoidoči človek ga vpraša, kaj dela, naka mu odgovori bogataš osorno: »Vi bi radi zvedeli moje tajnosti! Obenem izvleče revolver ter ustrelji dvakrat na človeka. Zadel ga je v roko. Prihitela je policija. Izvedelo se je, da se je ta bogataš vglobil v misel, da mora iznajti stroj za letanje in v svoje načrte se je tako zamislil, da je znorel.

— **Hlače Viktorja Huga.** Neki Jules Pays v Parizu je nekake dne ves vesel pripovedoval svoji gospodinji, da se mu je posrečilo imenitna kupčija, češ, da je našel na hlače slavnega Viktorja Huga. Gospodinja je to novost hitro raznesla po mestu in začeli so prihajati oboževalci in oboževalke Huga, da jim proda vsaj kos teh hlač. In Pays je lepo prodajal in hlač ni bilo konca. Prodaval jih je tri leta, pa ko je spoznal lahkovernost, začel je prodajati cele hlače po 100 frankov. Stučajno pa so se sestale tri gospe, katerih vsaka se je hvalila, da ima celo hlače Huga in jih hlače. Šele zdaj so uvidele, da jih je Pays osleparil. Zadeva se je ovadila sodišču, ki je dognalo, da je Pays »na drobno« razprodal 100 progastih hlač, kakršne so bile v modi za Hugove dobe in ki jih je kupoval po par soldov pri starinarjih.

— **Slavna žaba.** Leta 1899. je profesor fiziologije, dr. Viter, na londonskem vseučilišču izvilkel navadni zeleni žabi ves mozeg, da dokáže, da je sedež zavesti in volje v mozgu (v obeh hemisferah). Žaba je kmalu po operaciji ozdravela. Djali so jo v veliko odprto posodo, kamor so jo hodili gledat učenjaki. Oči, možganski žilci in optični lobus mozga niso bili prizadeti. In žaba je živeła tako celih pet let, sedaj pa nasnanja zdravniški list, da se je »preesela v boljše bodočnost«, kjer bo imela mir pred trpinčenjem in radovednostjo učenjakov. Ves čas ni pokazala žaba niti najmanjšega znaka kake inicijative. Lahko se je vrglo pred njo najboljšo hrano, ni je opazila, dasi je imela zdrave oči. Morali so jo krmiti na ta način, da so ji s kleščami odpirali gobce ter ji globoko v goltanece dajali jed in pijačo.

Ako jo je kdo dregnil, se je pač premikala ali tudi skakala. Ako so jo spustili v vodo, je plavala, dokler ni zadela na trd predmet, kjer je zopet mirno počivala. Ako so jo obrnili na hrbet, obrnila se je naglo in lahko na noge, toda z mesta se ni nikoli premaknila »iz lastne volje«. Ker je s svojim nezavestnim življenjem odkrila biološke skrivnosti, je pač zaslužila, da ji medicinski list piše nekrogol. Ko bi ne bila imela »izpitega mozga«, bi pač bila v teh petih letih krutega mučenja proklinjala vso biološko znanost.

— **Književnost v Združenih državah ameriških.** Združene države ameriške so izdale preteklo leto 426 knjig več nego prejšnje leto. Prvo mesto zavzema »pesništvo«, nato pride »teologija in religija«, za tem »literarična dela« in »zbrani spisi«, potem »pedagogika«. »Filozofija« je najzadnejša, precej nad njo pa »humoristika«. Izmed 1800 romanov jih je 1262 ameriških avtorjev, in le tretjina angleških in drugih narodov. Akoravno pa imajo Združene države še enkrat toliko prebivalstva kot Francija, zaostajajo v književnosti za Francozi. Na Francoskem se je tiskalo lanske leto 12.139 knjig, v Združenih državah pa le 8291.

— **Napačnega pacienta so operirali** v newyorški polikliniki bolnici. Pred avtorijem dijakov so prinesli neko žensko v operacijsko dvorano. Zdravnik je prerezal kožo in povedel, kaj pričakuje. Nenadoma pa je obstal in rekel, da je najbrž kaka pomota, ker ni nobenih sledov namišljene bolezni. Rano so brž zaležili, žensko prenesli na njeno posteljo in operirali pravega pacienta. Vendar ni ženska trpela vsled nepotrebnih operacij nobene posebne škode.

— **Ena največjih stavb na svetu** bo pač v kratkem izgotovljena železniški most čez mogočno reko S. mbezi v sredini Afrike nekaj sto metrov pod Viktorijskimi slapovi. Most se vzdiguje 400 čevljev nad rečno gladino in bo imel le eden velikanski obok. Vlak bo vozil čez most štiri minute. Zdal pa prevažajo stavbni material z enega brega na drugi z železnico, kar je skrajno nevarno.

— **Pomanjkanje na Španskem.** Vseled neprestane suše vlada v nekaterih pokrajinah, posebno v Andaluziji, veliko pomanjkanje. Na mnogih krajih so vsa dela na polju ustavljena, ker je zemlja trda, kakor kamen. Na tisoče delavcev je brez dela. Brezposelni so priredili hrupne demonstracije v raznih mestih. Oblasti koncentrirajo orožnike. Vlada je dovolila več milijonov za javna dela.

— **Barva oči in ljubexen.** Angleški profesor Karol Pearson je dokazal, da do zdaj neznani sunanji vplivi delujejo na izvolitev obojega spola. Prišel je do zaključka, da vedinoma veliki moški vzamejo v zakon velike ženske, majhni pa majhne, ki imajo s njimi enako veliko ped in primeroma enako dolgo podlaktnico. Tudi barva oči igra pri ženitvi in mojitvi veliko vlogo. Moški s plavimi očmi se ženijo z ženskami, ki imajo oči enake barve, ne da bi vedeli zakaj. Med 1000 moškimi je našel profesor Pearson 363 moških s plavimi očmi, 312 z zelenimi, 127 z orehovo rjavimi in 94 rjavimi. Osi žensk so povprečno nekoliko temnejše in ima med 1000 ženskami le 286 plave oči.

— **Slabo krččen.** Misijonarji so pred 35 leti pripeljali iz Afrike v New York mladega zamorca Daniela Flickingerja ter ga dali izsolati za misijonarja. Deloval je kot misijonar 25 let v Huntingtonu (Indiana). Nedavno pa je odšel v Afriko obiskat svoje rojake, a se ni več vrnil, temuč je odlozil krščanstvo ter se povrnil v paganstvo. Postal je poglavar svojega plemena ter si vzel več domačink za žene.

— **Koristen strah.** V Olomucu je pred dobrim letom vojak Anton Nemecy padel s konja ter se je tako udaril na glavo, da je postal mutast. Več mesecev so ga zaman zdravili v garnizijski bolnišnici ter so ga končno morali odpustiti iz vojaške službe. Dobil je službo pri nekem olomučkem peku, da mu je raznašal kruh. Ko je nedavno zopet nesel kruh čez most, mu je izpodrsnilo ter bi bil skoraj padel v reko. Iz strahu je — zakričal prvič po preteklu enega leta in od tedaj govori zopet popolnoma lahko in pravilno.

— **Papirnaté žepne rute,** ki jih le iznašal dr. pl. Ollech, zelo porabljajo v Berlinu. Zdravniki toplo priporočajo take rute za ljudi, ki imajo nahod, influenco, boleznj v nosu, v vratu in pljučih. Po porabi se robec zaigra ter se na ta način zabrani razširjenje nalezljivih mikrobov. Sto takih robcev velja eno marko, 400 tri marke, 1000 pa šest mark.

— **Deca brez strehe.** Dr. Barnardo in 150 njegovih pomočnikov je našlo eno samo noč v londonskih ulicah na stotine otrok brez strehe.

Našli so jih po večah, na povsem temnih krajih, v pustih neznanih ulicah, vsi pa so bili lačni, žejni, raztrgani in zmučeni. Med njimi jih je bilo 76, namreč 62 dečkov in 14 deklic, ki so se izjavili, da so pripravljeni stopiti v dr. Barnardov zavod za sirotinsko in zapuščeno deco. Dr. Barnardo je pripovedoval drugi dan, kaj se mu je pripetilo, in dobil je za svoj zavod 2000 funtov šterlingov prispevkov.

— **Konec petratneža.** V Monte Carlu je umrl 30 let stari »arkiz« Anglesey, ki je od leta 1898. zapravlil 12 milijonov svojega premoženja, vrhu tega pa še dohodke svojih posestev, ki so mu donosale na leto 2½ milijona kron. V Monte Carlu si je hotel s kartami zopet napolniti žepa, a prehitela ga je smrt.

— **Rusija za Črnogorce.** Na prošnjo črnogorske vlade je ruska vlada dovolila, da njeni konzuli zastopajo in branijo v Severni in Južni Ameriki črnogorske izseljake in njihove interese, kakor da so ruski podaniki.

Književnost.

— **„Popotnik“** ima v št. 3. sledečo vsebino: E. Gangl: Luč in tema. A. Smerdelj: Delovanje učitelstva z ozirom na varstvo živali in rastlin. Fr. Kocbek: Iz mednarodnega kongresa za šolsko higieno v Norimberku l. 1904. J. Stukelj: Mednarodni kongres o pouku risanja v Bernu J. Stukelj: Častita knjižna starina iz slovenskega ljudskega šolstva. Knjižno poročilo. Razgled: Listek. Pedagoški paberki. Kronika.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 21. marca. V današnji seji poslanske zbornice je bil podan predlog, naj država v svrhu spopolnitve telefonskih zvez najame večje posojilo. Ta predlog je podpisalo 320 poslancev. Ministri Klein, Call in Wittek so odgovarjali na različne interpelacije, potem pa je zbornica nadaljevala razpravo o Derschattovem predlogu glede razmerja med Avstrijo in Ogrsko. Ob splošnem zanimanju je Abrahamowicz predlagal, naj se Derschattov predlog ne odkaze posebnemu odseku, kakor bi radi nemški nacionalci in kakor je hotel Derschatta, nego nagodbenemu odseku. Verjetno je, da bo sprejet Abrahamowiczev predlog. Prihodnja seja bo v petek.

Budimpešta 21. marca. Rešitev krize je še vedno docela negotova. Cesar je danes konferiral najprej z grofom Tiszom in potem z grofom Andrássyjem. Ta se je že včeraj in danes trudil, pridobiti desidente in neodvisno stranko za kompromis Krona želi, da naj se za sedaj puste zahteve glede armade na strani in naj se ustanovi koalicijsko ministstvo z grofom Andrássyjem na čelu. Andrássy je sicer cesarju pojasnil, da s tem, kar krona ponuja, se neodvisna stranka ne zadovolji, ali ker neče da bi se mu kaj očitalo, se vendar zavzema za koalicijsko vlado. Krona je pripravljena, dovoliti glede grbov in emblemov v armadi znatne koncesije, ali neodvisna stranka ni s tem zadovoljna.

Budimpešta 21. marca. Vodja madjarskih klerikalcev, grof Zichy, razglša z ozirom na poročilo raznih listov, da ni misliti na to, da bi on sestavil novo vlado.

Pariz 21. marca. Pariškim županom je izvoljen socialist-radikalec Brousse.

Pariz 21. marca. Znani pisatelj Jules Verne leži v Amiensu na smrtni postelji.

Petrograd 21. marca. V Vyborgu je neki Reinekke trikrat ustrelil na guvernerja generala Masojedova in ga ranil. Rana ni smrtna.

Berolin 21. marca. V Moskvi je policija aretirala kakih 300 oseb, ki so zapletene v veliko zaroto.

Rusko-japonska vojna.

London 21. marca. Poročila iz Tokija javljajo, da nameravajo Japonci za vsako ceno do 10. aprila zavzeti Harbin.

Se dobi povsod!

Kalodont

571 neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 18. marca: Terezija Leskovec, kazniškega nadzornika žena 62 let. Bohoričeve ulice 12. Myodegeneratis cordis, Paralysis cordis. — Ivan Reblj, posestnik, 80 let. Jenkove ulice 18. Arrhythmia cordis. Pneumonia hypostetica.

Borzna poročila.
Ljubljanska
„Kreditna banka“ v Ljubljani.
Uradni kurzi dun. borze 20. marca 1905.

Kalobni papirji.	Denar	Biago
4% majova renta	100-30	100-50
4% srebrna renta	100-25	100-45
4% avstr. krona renta	100-50	100-70
4% zlata	119-95	120-15
4% ogrska krona	98-85	98-65
4% zlata	118-75	118-95
4% posojilo dežele Kranjske	99-50	101-—
4% posojilo mesta Spilet	100-50	101-50
4% Zadar	100-—	100-—
4% bos. hero. žel. pos. 1902	101-60	102-50
4% češka dež. banka k. o.	100-15	100-65
4% f. o.	100-15	100-65
4% zst. pisma gal. d. hip. b.	101-50	102-50
4% pešt. kom. k. o. z.	107-60	108-50
4% zst. pisma Innerst. hr.	100-10	101-—
4% ogrska een.	100-50	101-20
4% dež. hr.	100-—	101-—
4% p. sis. ogr. hip. ban.	100-—	101-—
4% obl. ogr. lokalnih železnice d. dr.	100-—	101-—
4% obl. češke ind. banke	100-75	101-75
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	99-—	100-—
4% prior. dol. žel.	99-50	100-—
4% juž. žel. kup. 1/1, 1/2	318-70	320-70
4% avst. pos. za žel. p. o.	101-20	102-20

Breške.

Breške od 1. 1860 1/2	189-25	191-25
1864	283-—	286-—
tiške	172-25	174-25
zem. kred. I. emisije	307-—	317-—
II.	305-—	315-—
ogr. hip. banke	280-—	284-—
arbske a fra. 100-—	108-—	112-—
tureške	142-50	143-50
Basilika breške	24-35	26-35
Kreditne	485-—	496-—
Inomoške	79-—	83-—
Krakovske	66-50	72-—
Ljubljanske	66-50	72-—
Avst. rud. križa	57-—	59-—
Ogr.	37-25	39-25
Rudolfove	66-—	70-—
Saloburške	75-—	81-—
Dunajske kom.	535-—	545-50

Delnice.

Južne železnice	90-50	91-50
Državne železnice	659-—	660-—
Avstr.-ogrsk. bančne delnice	1644-—	1654-—
Avstr. kreditne banke	676-75	677-75
Ogrske	792-50	793-60
Živnostenske	249-75	250-25
Premogovnik v Mostu (Brüx)	682-—	685-—
Alpinski montan	519-50	520-50
Prške žel. ind. dr.	2612-—	2622-—
Rima-Muranyi	536-50	537-50
Trbovljske prem. družbe	262-—	270-—
Avstr. orožne tov. družbe	584-50	585-—
Češke sladkorne družbe	167-—	170-—

Valute.

30 kr. eskin.	11-32	11-36
90 franki.	19-06	19-09
20 marke.	23-45	23-53
Sovereigns	23-90	23-98
Marke	117-17	117-37
Laški bankovci	95-25	95-45
Rubli	252-50	253-50
Dolarji	4-84	5-—

Žitne cene v Budimpešti.
Dne 21. marca 1905.

Termin.

Pšenica za april	100	18-88
Pšenica maj	100	18-66
Pšenica oktober	100	16-78
Rž april	100	15-06
Koruzi maj	100	15-36
Oves april	100	14-20

Efektiv.
6 vin. eeneje.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306-2. Srednji srčni tlak 736-0 mm

Marec	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
20.	9. zv.	736-5	6-0	sr. vzhod	skoro jas.
21.	7. zv.	736-8	—0-8	brev. vzh.	megla
	2. pup.	734-8	11-0	sl. jzhod	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura: 71°
normale: 4-4°. — Padavina 0-0 mm

Svarilo.

Podpisani svarim vsakogar, da moji ženi ne da nikakega denarja ali kaj drugega na moj račun, ker jaz nisem nič več plačnik za njo.

Medvode, 15. marca 1905.

Josip Jesih 855-2
mesar, gostilničar in posestnik.

Stenografa

večjega slovensko-nemškega jezika, išče pisarna 842-3

dr. Mateja Pretnerja
odvetnika v Trstu
Via Cassa di Risparmio št. 13, II.

Hiša na prodaj.

Dvonedstropna hiša s stanovanji, v sredini mesta, pripravna za vsakršno rabo, se proda iz prste roke. 411-4
Več pove upravnistvo „Slov. Nar.“.

Prodaja se 903-1
za nizko ceno dobro ohranjeno

kolo.

Povpraša se pri Fr. Remžgarju v Vodmatu št. 11, (Zaloška cesta).

Veliko presenečenje!
Nikdar v življenju več take prilike!

500 komadov za gl. 180.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča precizijska ura z verižico, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantara, 1 elegantna damska broža, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double zlata s patentiranim zaklepom, mičen album s 36 prekrasnimi slikami, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo pri mladih in starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pisem, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gl. 180. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje

Dunajska razpošiljalna tvrdka
Ch. Jungwirth, Krakov št. 105.
NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela za Kranjsko in Štajersko **glavno zastopstvo** za najnovejše patentirane

acetylene aparate

akcijske družbe „Matraj in Prometheus“

Družba ima postavljenih več kakor 10.000 aparatov in je odlikovana s 6 zlatimi svetinjami.

Aparati so brez vsakršne nevarnosti ter se dobijo obsežni za 4 do 5000 luči. — Proračuni se pošljejo na zahtevanje brezplačno ali pa pride zastopnik osebno na dom.

Tu se dobe tudi najnovejši gramofoni in plošče.

Zastopnika: 902-1

Jožef Arko v Ribnici.
Anton Ivanc v Ljubljani, na Žabjaku št. 12.

Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.

Pri **c. kr. okrajnem sodišču v Ljubljani** so po prošnji solastnice Marije Anžič roj. Liković iz Snebrija št. 16. na drobno po parcelah na prodaj

po javni dražbi

v kat. občinah Zadobrova, Šmartno ob Savi, Kašelj, Št. Petrsko in Karlovske predmestje v tuk. sodnem okraju, Volavlj v sodnem okraju Litija in Dragamej v sodnem okraju Kamnik, ležeče nepremičnine, obstoječe iz hiše v Snebrih št. 16, njiv, gozdov, travnikov in pašnikov.

Dražba se bo vršila dne 27., 28., 29. in event. 30. marca 1905, začenši vsakokrat ob 8. uri zjutraj v Snebrih št. 16 na posameznih parcelah.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejmo

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njih zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je plačati pri sodišču.

Dražbene pogoje in osobito izključne cene za vsako posamezno parcelo je mogoče vpogledati pri tuk. sodišču soba št. 33.

C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII.,
dne 18. marca 1905. 977

Lepota stasu

Razkošno nedrje je nenadomestljivo vsaki ženski, ki ji je mar svojih čarov, vsaki, ki bi rada bila mikavna in oboževana. Da se pa doseže ta uspeh v enem mesecu brez pogosto škodljivih pa nikdar uspešnih tajnih sredstev in brez posebnega zdravljenja, ni ničesar boljšega nego slovit

ADONISOVO MILO (koncentr. zeliščno milo)

napravljeno iz izvlečka 72 zelišč. Edini preprosti izdelek, pripravna tajna poraba z več nego 10.000 atesti potrjenega uspeha. Poskusite in čudili se bodele doseženemu uspehu. Pripravno za mlada dekleta takisto kakor za žene z nerazvitim ali zaradi otroške postelje usehlimi nedrjem

Adonisovo milo razpošilja z natančnim navodilom v kosih po 250 gr. Karton s 3 kosi stane K 10, 6 kosov K 13, 12 kosov K 30, poštne in carine prosto po povzetju ali če se denar naprej pošlje.

Naročila naj se pošiljajo edinemu upravičenemu tvorničarju

LODOVICO POLLAK v MILANU (Italija).
Pisma stanejo 25 h, dopisanice 10 h. Dopisuje se v vseh jezikih. 416-4

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 1.000.000.—
Zamenjava le obsempuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženininske kaveje.
Eskompt in inkasno menie.

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzigla. 8-33
Promet s čeki in nakaznicami.

Dr. Démeter vitez Bleiweis-Trsteniški
odpotuje od 24. do 31. t. m.

Dobro ohranjena hiša

s stanovanji v Ljubljani s čisto letno najemščino K 2700 se odda pod ugodnimi pogoji. — Vprašanja pod „Zinshaus 3555“ na naslov Haasenstein & Vogler, Dunaj I. 811-8

NOVO!
Ivan Cankar: GOSPA JUDIT.

To najnovejše delo Cankarjevo bo gotovo zanimalo tem bolj, ker nekako že v povesti sami, se bolj pa v predgovoru Cankar reagira na znano kritiko o svojem delu „Hiša Marije Pomočnice“ in brani svoje umetniško stališče. Izza Prešernove „Nove pisarije“ ni bila pozneje več napisana nobena boljša in ostrejša satira. Da se je pokazal Cankar izoava tudi mojstra v slogu in jeziku, ni reba poudarjati. Knjiga je izšla v elegantni opremi, z izvirno risbo na naslovnem listu. 23-32

Cena: broš. 2 K; po pošti 2 K 10 v.; eleg. vez. 3 K 20 v.; po pošti 3 K 30 v.

Založništvo
Š. Schwenkner
v Ljubljani
Prešernove ulice št. 3.

Osmošolec

s maturo želi stopiti pri kakem odvetniku ali notarju v pisarno. Sprejme tudi kako drugo primerno službo.
Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod J. K. na upravnistvo „Slov. Naroda.“ 888-2

Najboljši marsala
[in]
vino Vermouth
dobavljeno direktno iz Italije.
Na zahtevo se dopošljejo vzorci.

Franc Cascio
Hilšerjeve ulice 3.
886-7

Novo! Specialiteta! Novo!
Grški pelinkovec
(Wermouth)
akcijske družbe „Achaia“ iz Patrasa je dobiti edino le v delikatesni trgovini ter vinarni

Franje Kham
827 v Ljubljani 3
Miklošičeva cesta št. 10.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.
C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. oktobra 1904. leta.

ODHOD IZ LJUBLJANE juž. kol. PROGA NA TRBIŽ. Ob 12. uri 24 m ponoči osoni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osoni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 54 m dopoldne osoni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenc, Curih, Zeneva, Pariz čez Amstetten na Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osoni vlak v Trbiž, Šmohor, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, (direktni voz I. in II. razr.), Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osoni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (Trst-Monakovo direktni voz I. in II. razreda). — **PROGA V NOVO MESTO IN KOČEVJE.** Osoni vlaki. Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novo mesto, Stražo, Toplice, Kočevje, ob 1 uri 5 m pop. istotako. — Ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. — **PRIHOD V LJUBLJANO** juž. kol. PROGA IZ TRBIŽA. Ob 3. uri 28 m zjutraj osoni vlak v Dunaj čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Ischl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni voz I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osoni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 10 m dopoldne osoni vlak v Dunaj čez Amstetten, Lipsko, Prago (direktni voz I. in II. razreda), Francove vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Zeneva, Curih, Bregenc, Inomost, Zell am jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, Šmohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osoni vlak v Dunaj, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 44 m zvečer osoni vlak v Dunaj, Ljubna, Beljaka, Šmohorja, Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta, Solnograda čez Klein-Reifling, iz Steyra, Linca, Budejovic, Plzna, Mar. varov, Heba, Francovih varov, Prage in Lipskega. — **PROGA IZ NOVEGA MESTA IN KOČEVJA.** Osoni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m, zvečer istotako. — **ODHOD IZ LJUBLJANE** drž. kol. V KAMNIK. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m zvečer. — Ob 10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — **PRIHOD V LJUBLJANO** drž. kol. IZ KAMNIKA. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 10. uri 59 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer, Ob 9. uri 55 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih in le oktobra. — Čas prihoda in odhoda je označen po srednjeevropskem času, ki je za 2 min. pred krajevnim časom v Ljubljani

Letovišče „Laverca“.

Znano gostilno na Laverci sem prevzela vdano podpisana in jo

25. t. m. zopet otvorim.

Točila bom samo različnih vrst fina prirodna vina Lenčetove vinske trgovine in pa dobro sveže pivo.

Za okusno mrzlo kuhinjo in pri pravočasnem naročilu tudi za gorka jedila, bom vedno skrbela.

Za obilni obisk se toplotno priporoča z velespoštovanjem

gospa **Antonija Hink**
gostilničarka.

904-1

Prostor za trgovino

s policami, blizu kolodvora in župne cerkve, v večjem kraju na Kranjskem, kjer je bila dosedaj špecerijska trgovina, se odda v najem pod ugodnimi pogoji. Ugodna prilžnost za začetnika, tudi za žensko.

Naslov pove upravnistvo „Slov. Naroda.“ 870-2

Bivši magaciner

v Braziliji, zmožen petih jezikov v govoru in pisavi (slovensko, nemško, laško, angleško in portugiško brazilsko), išče primerne službe v kakem boljšem hotelu kot vratar, sluga ali kako svojemu praktičnemu znanju primerno stopajo.

Ponudbe se prosijo pod naslovom Alojzij Eržšnik v Ljubljani, Ravnikarjeve ulice št. 8. 900

Išče se spretna šivilja
s plačo 2 K na dan in pa

spretna prodajalka
zmožna slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika s plačo mesečnih 100 K

Angleško skladišče oblek
O. Bernatović 871-2
Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Seme
domače (črne) detelje
najvišje čistosti in kaljivosti
oddaje po 901-1
K 150-— za 100 klg
K 160-— za manjše množine

Edmund Kavčič
trgovina semen v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ivan Tavčar.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.